

De Academische woordenschattoets (AWT): een indicator van vroegtijdig studie-uitval

Camille Welie (Vrije Universiteit)
c.j.m.welie@vu.nl

Hugo Draaisma (Cito)
Hugo.draaisma@cito.nl

- Belang van (academische) woordenschat en Academische woordenschattoets
- Ontwikkeling AWT
- Voorspellende waarde van AWT (hardopdenk-studie)
- Implementatie AWT als onderdeel taalbeleid

Korrespollie (60%)

Korrespollie is een wappel in en van onze propeling; niet alleen een wappel van het kind en de ouders. De gloving en droking van korrespollie gehorst kapie van die propeling. Omdat de school in onze propeling een fratele kor speelt, moet zij gerammeld worden op haar verstrapende taak in deze. Met strate in de kriebele wandoedel van leerkrachten zal hier oonpaar aan worreld moeten worden. Het wappel korrespollie zal niet hoongestaan (als we al van hoonstagen kunnen spreken) kunnen worden, zonder de verwenderingen putee van leerkrachten. Zonder hen gaat een zoppige witsel in nomalling en droking van korrespollie verloren.

Korrespollie (80%)

Korrespollie is een wappel in en van onze samenleving; niet alleen een wappel van het kind en de ouders. De gloving en droking van korrespollie vereist actie van die samenleving. Omdat de school in onze samenleving een centrale kor speelt, moet zij voorbereid worden op haar verstrapende taak in deze. Met strate in de diverse opleidingen van leerkrachten zal hier oonpaar aan besteed moeten worden. Het wappel korrespollie zal niet opgelost (als we al van oplossen kunnen spreken) kunnen worden, zonder de verwendering en puteevan leerkrachten. Zonder hen gaat een belangrijke schakel in nomalling en droking van korrespollie verloren.

Korrespollie (95%)

Korrespollie is een probleem in en van onze samenleving; niet alleen een probleem van het kind en de ouders. De bestrijding en droking van korrespollie vereist actie van die samenleving. Omdat de school in onze samenleving een centrale rol speelt, moet zij voorbereid worden op haar verantwoordelijke taak in deze. Met name in de diverse opleidingen van leerkrachten zal hier aandacht aan besteed moeten worden. Het probleem korrespollie zal niet opgelost (als we al van oplossen kunnen spreken) kunnen worden, zonder de verwendering en inzet van leerkrachten. Zonder hen gaat een belangrijke schakel in herkenning en droking van korrespollie verloren

Kindermishandeling

Kindermishandeling is een probleem in en van onze samenleving; niet alleen een probleem van het kind en de ouders. De bestrijding en voorkoming van kindermishandeling vereist actie van die samenleving. Omdat de school in onze samenleving een centrale rol speelt, moet zij voorbereid worden op haar verantwoordelijke taak in deze. Met name in de diverse opleidingen van leerkrachten zal hier aandacht aan besteed moeten worden. Het probleem kindermishandeling zal niet opgelost (als we al van oplossen kunnen spreken) kunnen worden zonder de betrokkenheid en inzet van leerkrachten. Zonder hen gaat een belangrijke schakel in herkenning en voorkoming van kindermishandeling verloren.

Woordenschat is belangrijke voorspeller van tekstbegrip

Herleiden van woorden uit context en opzoeken van woorden heeft zijn beperkingen (zeker voor zwakke lezers)

→ Grote woordenschat essentieel voor tekstbegrip

Wat is academische woordenschat?

Van studenten wordt ook academische woordenschat verwacht

Woorden die niet frequent voorkomen in alledaagse teksten, maar wel frequent in een grote verscheidenheid aan studieteksten
(frequentie steekproef: 1 op de 20 woorden op CITO-WAN)

academische woordenschat ≠ vakjargon

- Denk aan woorden als: consistent, adequaat.
- Vanaf basisschool mee in aanraking (schooltaalwoorden)

Welke rol speelt academische woordenschat?

**Studenten met minder woordenschat behalen minder studiepunten
(Vervoort & Elffers, 2018)**

minder woordenschat

moeite met lezen en leren van studieteksten

verhoogt risico op studie-uitval

Waarom een Academische woordenschattoets?

Een Academische woordenschattoets kan goed dienen als diagnostisch instrument voor hogescholen en universiteiten

Snel studenten met risicoprofiel op taal in vizier, want weinig afnametijd (vgl. schrijftoets of leestoets)

Kortom: snel, pragmatisch en betrouwbaar

Ontwikkeling van de Academische woordenschattoets (AWT) – Hogeschool van Amsterdam en VU in samenwerking met Cito

Waarom een Academische woordenschattoets?

Door diagnose:

Focus op taal:

Concrete aanleiding voor gesprek met student en start remediëring

AWT gebaseerd op de Cito Woordenschatlijst Academisch Nederlands (Cito-WAN) die is samengesteld met behulp van academische woordenlijst (Hulsen et al., 2002) en *Academic Word List* (Coxhead, 2000)

10 beoordelaars (hoe geschikt, nuttig, representatief is een woord voor doorsnee woordenschat eerstejaargestudent hogeschool)

Uitgangspunten ontwikkeling toets

Woordenschat receptief gemeten (voorspeller van moeite met studieteksten). Drie itemtypes in navolging van Qian (2002)

Item A1

1. autoriteit
2. banaliteit
3. faciliteit
4. integriteit
5. jovialiteit
6. validiteit

_____ erkend gezag
_____ geldigheid
_____ oprechtheid

Figuur 1. Voorbeeld itemtype A van de AWT

Item B1

Wat is een betekenis van het woord baanbrekend?

- A een huidige carrière beëindigen
- B nieuwe mogelijkheden openleggen
- C van rijbaan wisselen
- D vastbesloten zijn

Figuur 2. Voorbeeld itemtype B van de AWT

Item C1

Baanbrekend

context	grensverleggend
incident	innovatie
onderzoek	ontslag
revolutionair	triviaal

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Figuur 3. Voorbeeld itemtype C van de AWT

De AWT is betrouwbare toets (alfa 0.75 of hoger in drie pilotafnames, oktober 2019, februari-juli 2020, September 2020)

Score AWT:

mbo-vooropleiding < havo, hbo, wo

Andere thuistaal (evt. naast het Nederlands) < Nederlands als thuistaal

30 jaar of jonger < ouder dan 30 jaar

Leeftijd verklaart extra variantie (12%) bovenop vooropleiding.

Correlatie tussen lezen en AWT laag en niet significant (pilotafname 2)

Mogelijk effect van

- afnamecondities (thuis gemaakt vanwege corona)
- teksttype (schoolexamen Nederlands artikelen uit kranten/tijdschriften)

Heeft geleid tot vervolgonderzoek:

- Opleidingsspecifieke teksten
- Kwalitatieve benadering

Hardop-denken aanpak om relatie tussen AWT en academisch lezen te onderzoeken

Studenten met kleine AWT versus grote AWT.

Verwachting is dat studenten met lage AWT-score:

- Minder tekstbegrip (1) door minder woordkennis (2)
- Leesstrategieën negatief worden beïnvloed: herleiden van onbekende woorden (3a), minder goed begrip monitoren -onbekende woorden vallen minder op – (3b), minder op inhoudsgerichte strategieën richten (4))
- Minder goed scoren op leesmotivaties (5)

Methode hardop-denk studie

AWT afgenomen bij 417 eerstejaars hbo-studenten

Gemiddelde score op de toets: 48.4/64

Studenten die 0.75 standaarddeviatie boven of onder gemiddelde zitten zijn benaderd

Hardop-denken experiment:

- 22 participanten**
- 11 hoog, 11 laag**

Hardop-denk experiment:

- **Twee studieteksten lezen**
- **Alle gedachten hardop verwoorden**
- **Onderstrepen onbekende woorden**
- **Tekstbegriptoets en woorddefinitieopdrachten**

Teksten afkomstig uit 'Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding' van Van der Wal & De Wilde (2011).

Tekstbegriptoetsen

- Twee samenvattingen (0, 1, 2 of 3)
- Acht open tekstbegripsvragen (0, 1 of 2)

Betrouwbaarheid: $\alpha = 0.76$

Woorddefinitieopdrachten (0, 1 of 2)

- Onderstreepte woorden; zonder tekst erbij
- Onderstreepte woorden; met tekst erbij
- 10 niet onderstreepte woorden op basis van moeilijkheidsgraad

Leesmotivaties

- Twaalf stellingen met betrekking op leesgedrag
- Vier vragen, 3 per construct:
 - Intrinsieke motivatie
 - Vermijding
 - Vertrouwen in eigen kunnen
 - Verwachte moeilijkheidsgraad
- 1 tot 4 (1 = helemaal oneens, 2 = oneens, 3 = eens, 4 = helemaal eens)
- Per construct één stelling uitgelicht waarop in open vraagvorm kon worden geantwoord

**Een kwart van alle data is beoordeeld door een tweede beoordelaar
- 85% van alle scores kwamen overeen. Cohens kappa (κ) = 0.80**

Vraag 1 en 2 (verschil tekstbegrip en woordkennis):
Scores vergeleken met t-toets

Vraag 3 (verschil leesstrategieën)

3a verschillen afleiden en 3b verschillen opmerken onbekende woorden:
Scores op woorddefinitieopdrachten vergeleken met t-toets

Vraag 4 (verschillen taalgeoriënteerde en inhoudsgeoriënteerde strategieën)

Aanpak in navolging van Stevenson e.a.:

- Drie inhoudsgeoriënteerde strategieën (terug verwijzen naar voorgaande tekst; verwijzen naar tekst die nog moet komen; eigen kennis raadplegen los van de tekst)
- Twee taalgeoriënteerde strategieën (parafraseren; andere strategieën die op betekenis gericht zijn, zoals raden).

Resultaten hardop-denk studie

Resultaten tekstbegriptoets (vraag 1 verschil tekstbegrip)

Subgroep academische woordenschat	Score op de samenvattingen
Laag (n = 11) Hoog (n = 11)	2,55 (1,13) 4,82 (0,75)

Maximaal aantal punten = 6
(3 per samenvatting).

Subgroep academische woordenschat	Score op de tekstvragen
Laag (n = 11) Hoog (n = 11)	8,27 (3,52) 12,55 (2,51)

Maximaal aantal punten = 16
(2 per vraag, 8 vragen in totaal).

Resultaten woorddefinitieopdrachten (vraag 2 woordkennis en vraag 3 herleiden en begripsmonitoring)

Subgroep academische woordenschat	Totaal aantal onderstreepte woorden	Totaal aantal behaalde punten 'geen context'	Totaal aantal behaalde punten 'geen context' + 'wel context'	Gemiddeld aantal behaalde punten 'niet-onderstreepte woorden'
Laag (n = 11) Hoog (n = 11)	35 29	20 (29%) 40 (69%)	27 (39%) 43 (74%)	11.3 (57%) 18.5 (93%)

Resultaten kwalitatieve analyse hardop-denk uitingen (vraag 4 leesstrategieën)

Drie inhoudsgeoriënteerde strategieën

- terug verwijzen naar voorgaande tekst
- verwijzen naar tekst die nog moet komen
- eigen kennis raadplegen los van de tekst

alleen Hoge groep
alleen Hoge groep
beide groepen

Twee taalgeoriënteerde strategieën

- parafraseren
- andere strategieën die op betekenis gericht zijn, zoals raden

vrijwel alleen Lage groep
beide groepen, maar
Hoge groep strategischer

Discussie

Studenten met kleine academische woordenschat (vergeleken met grote academische woordenschat) hebben minder tekstbegrip (1), komen vaker woorden tegen die ze niet kennen (2), merken minder vaak op dat ze woorden niet kennen (3a). Ze zijn vooral bezig met taalproblemen en voeren geen inhoudsgeoriënteerde strategieën uit (4). Ze scoren minder goed op leesmotivaties (5)

Geen bewijs voor minder goed in staat tot herleiden van onbekende woorden

- Gevarieerde en intensieve dataverzameling: niet alleen lager tekstbegrip, maar ook wat er tijdens lezen gebeurt
- Grote academische woordenschat: kritisch op woordkennis. Hogere standaard voor begrip?

- Na de toetsafname aan de slag..
- Mentor en student bespreken uitslag en mogelijkheden om woordenschat te vergroten
- Aanpak bij teksten: eerst rondje taal, dan rondje lezen (met hulp van AI-tools, maar heeft zijn beperkingen)
- Aan de slag met academische woordenschat voor verwerving.

!! Vertalen van woorden ≠ verwerven van woorden

Toetspakket van Cito

- De AWT is op meerdere hbo's in gebruik genomen
 - Studenten schatten zichzelf vaak te hoog in
 - Studenten zijn gemotiveerd om de toets te maken
 - Resultaat biedt zowel student als docent inzicht/bevestiging
- Meer weten? → Zie ervaringen NHL Stenden op onze website

- AWT is formatief (diagnostisch) instrument
- Voorspelt moeite academisch tekstbegrip adequaat

Remediëring is nodig

- a) vergroten woordenschat
- b) kritisch leren monitoren van het begrip
- c) meerdere keren lezen van teksten

Aanbod

Diagnosticeren

Remediëren

Rapportage

Item A1

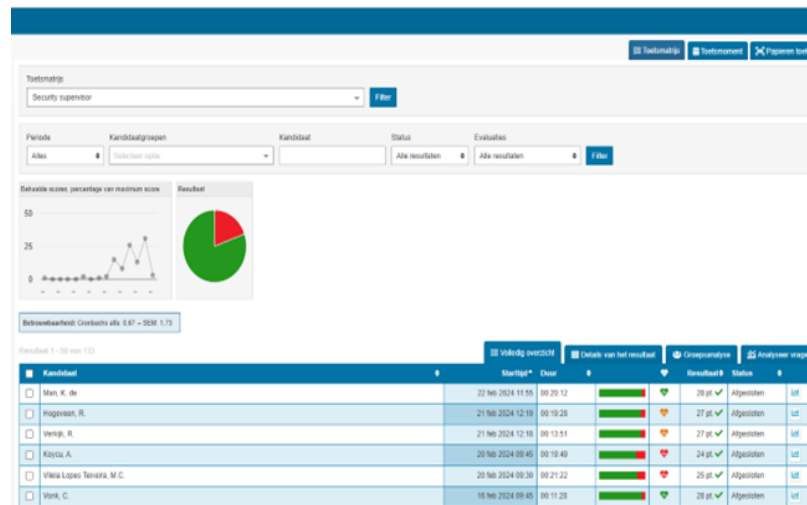
1. autoriteit
2. banaliteit
3. faciliteit
4. integriteit
5. jovialiteit
6. validiteit

_____ erkend gezag

_____ geldigheid

_____ oprechtheid

Figuur 1. Voorbeeld itemtype A van de AWT

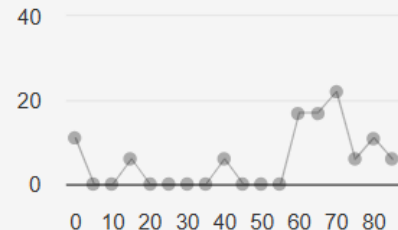
Academische Woordenschattoets

Optioneel

Diagnosticeren

Behaalde scores, percentage van maximum score

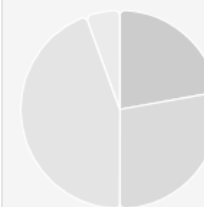
1) Kennis van woordbetekenis

2) Diepte van woordkennis

Resultaat

Overzicht Details van de analyse Groepsanalyse Analyseer vragen								
Starttijd	Duur	1) Kennis v...	2) Diepte va...		Resultaat	Status		
024 10:41	00:17:23					37 pt.	Afgesloten	
024 10:25	00:13:14					35 pt.	Afgesloten	
024 10:25	08:20:54					1 pt.	Afgesloten	
024 10:17	08:28:36					7 pt.	Afgesloten	
024 10:16	00:22:07					32 pt.	Afgesloten	
024 10:15	00:17:13					31 pt.	Afgesloten	
024 10:15	00:16:55					32 pt.	Afgesloten	
024 10:15	01:48:24					0 pt.	Afgesloten	
024 10:14	00:11:03					28 pt.	Afgesloten	
024 10:13	00:24:38					29 pt.	Afgesloten	
024 10:13	00:13:02					38 pt.	Afgesloten	
024 10:13	00:10:47					32 pt.	Afgesloten	
024 10:13	00:13:59					27 pt.	Afgesloten	

Kenniss van woordbetekenis						31 pt.
10:15	00:16:55					32 pt.
Aantal vragen: 22						
▪ Aantal vragen juist beantwoord: 12 (55%)						
▪ Vragen grotendeels juist beantwoord: 1 (5%)						0 pt.
▪ Vragen grotendeels onjuist beantwoord: 1 (5%)						
▪ Aantal vragen onjuist beantwoord: 8 (36%)						28 pt.
▪ Beantwoord: 0 (0%)						
▪ Na te kijken vragen: 0 (0%)						
▪ Antwoord gemarkeerd als "Ik weet het antwoord niet": 0 (0%)						29 pt.
▪ Onbeantwoorde vragen: 0 (0%)						
10:13	00:13:02					38 pt.
Score: 17						
Cijfer: 17 pt.						
Onvoldoende						32 pt.
10:13	00:13:59					27 pt.

Diagnosticeren

Overzicht

Details van de analyse

Groepsanalyse

Analyseer vragen

Starttijd	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Aantal	17	16	16	16	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	15	14	14	14	14	15	15	15
P'-waarde	0,67	0,25	0,79	0,58	0,71	0,29	0,43	0,79	0,5	1	0,64	0,79	0,79	0,79	0,86	0,71	1	0,53	0,64	0,79	0,79	0,86	0,8	0,62	0,72
Standaardafwijking	0,97	1,03	0,86	1,03	0,45	0,45	0,49	0,41	0,5	0	0,48	0,41	0,41	0,41	0,35	0,45	0	0,5	0,48	0,41	0,41	0,35	0,75	0,62	0,5
R _{it} -waarde	0,04	0,4	0,18	0,16	-0,1	0,17	0,55	-0,2	0,35	0	0,47	-0,1	0,42	0,37	0,5	0,01	0	0,19	0,42	0,47	0,17	-0	0,37	0,03	0,17
R _{ir} -waarde	-0,1	0,28	0,07	0,01	-0,2	0,05	0,44	-0,3	0,21	0	0,35	-0,2	0,31	0,26	0,42	-0,1	0	0,08	0,3	0,37	0,05	-0,1	0,22	-0,1	0,06
kt 2024 10:41																									
kt 2024 10:25																									
kt 2024 10:25																									
kt 2024 10:17																									
kt 2024 10:16																									
kt 2024 10:15																									
kt 2024 10:15																									
kt 2024 10:15																									
kt 2024 10:14																									
kt 2024 10:13																									
kt 2024 10:13																									
kt 2024 10:13																									
kt 2024 10:13																									
kt 2024 10:12																									
kt 2024 10:12																									
kt 2024 10:12																									

Academische Woordenschattoets

- 40 items
- Toetstijd max. 30 minuten
- Afname op toetsplatform Remindo Toets van Paragin
- Link op eigen LMS
- Hoogste standaarden Dataverwerking en Privacy Security
- Gebruiksvriendelijk en betrouwbaar platform
- €10,95 per afname

Remediërend aanbod

KU LEUVEN

Service tool Academisch Nederlands

Remediërend aanbod

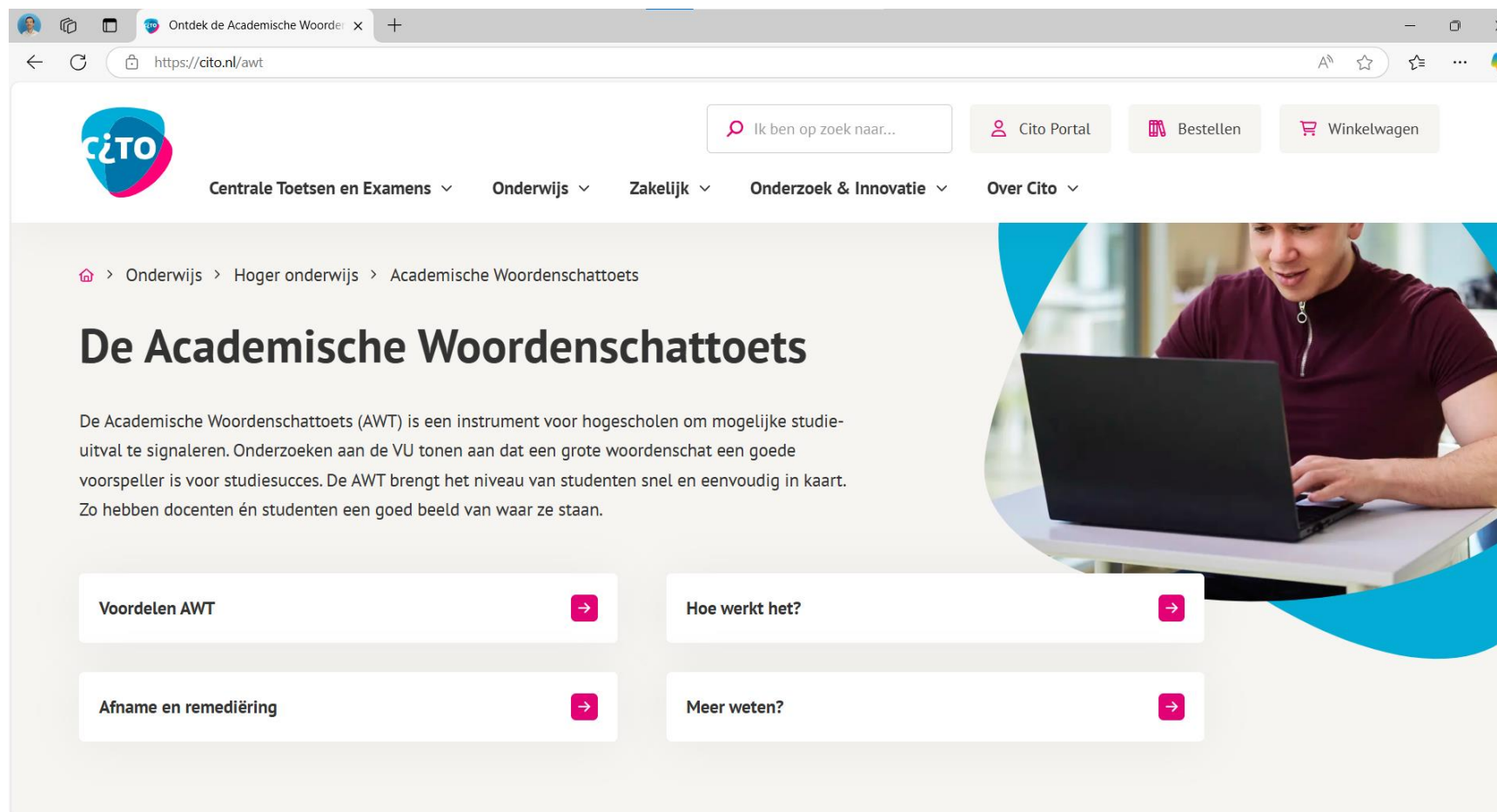
- Optioneel
- Boek €25,99
- Inclusief toegang tot StAN

Voordelen AWT

- ✓ *Formatieve toets: de student weet waar hij staat*
- ✓ *Indicator van vroegtijdig studie-uitval*
- ✓ *In te zetten op ieder gewenst moment*

Meer weten?

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://cito.nl/awt>. The page features the CITO logo and a navigation menu with links: Centrale Toetsen en Examens, Onderwijs, Zakelijk, Onderzoek & Innovatie, and Over Cito. A search bar and buttons for 'Cito Portal', 'Bestellen', and 'Winkelwagen' are also present. The main content area is titled 'De Academische Woordenschattoets' and includes a breadcrumb trail: 'Onderwijs > Hoger onderwijs > Academische Woordenschattoets'. A paragraph describes the AWT as a tool for higher education to signal potential study success. Below this, there are four buttons with right-pointing arrows: 'Voordelen AWT', 'Hoe werkt het?', 'Afname en remediëring', and 'Meer weten?'. A large image of a student working on a laptop is positioned on the right side of the page.

Ontdek de Academische Woordenschattoets

<https://cito.nl/awt>

CITO

Ik ben op zoek naar...

Cito Portal

Bestellen

Winkelwagen

Centrale Toetsen en Examens

Onderwijs

Zakelijk

Onderzoek & Innovatie

Over Cito

> Onderwijs > Hoger onderwijs > Academische Woordenschattoets

De Academische Woordenschattoets

De Academische Woordenschattoets (AWT) is een instrument voor hogescholen om mogelijke studieuitval te signaleren. Onderzoeken aan de VU tonen aan dat een grote woordenschat een goede voorspeller is voor studiesucces. De AWT brengt het niveau van studenten snel en eenvoudig in kaart. Zo hebben docenten én studenten een goed beeld van waar ze staan.

Voordelen AWT

Hoe werkt het?

Afname en remediëring

Meer weten?

The screenshot shows a web browser window with the URL `cito.nl/praktijkverhalen/ho_awt_nhlstenden/`. The Cito logo is in the top left, and navigation links for 'Centrale Toetsen en Examen', 'Onderwijs', 'Zakelijk', 'Onderzoek & Innovatie', and 'Over Cito' are in the top center. On the right, there are buttons for 'Ik ben op zoek naar...', 'Cito Portal', 'Bestellen', and 'Winkelwagen'. The main content area features the article title **'Ik zou het iedere hbo aanraden'** by Sjoeke Faasse, a docent at NHL Stenden. The article text discusses the importance of vocabulary for success in HBO and mentions the Academic Vocabulary Test (AWT) used by NHL Stenden. A large image on the right shows a person working on a laptop. The article is dated November 2024.

'Ik zou het iedere hbo aanraden'

Sjoeke Faasse
Docent Nederlandse Taal en Didactiek

**NHL Stenden over de AWT -
'Ik zou het iedere hbo aanraden'**

Woordenschat is een belangrijke basis voor succes in het hbo. Maar hoe weet je waar jouw studenten staan? Bij de pabo van NHL Stenden gebruiken ze de Academische Woordenschattoets (AWT) van Cito om hier meer inzicht in te krijgen. Sjoeke Faasse, docent Nederlandse taal en didactiek bij NHL Stenden, is enthousiast: "De AWT is een goed hulpmiddel voor zowel docenten als studenten. Docenten worden zich bewuster van het taalniveau van studenten en studenten krijgen meer inzicht in hun werkelijke niveau op het gebied van woordenschat."

Grote motivatie voor een vlot af te nemen toets

De AWT werd in het najaar van 2024 afgenomen bij tweedejaars pabo-studenten van NHL Stenden. De studenten

Meer weten?

Bedankt voor jullie aandacht!